

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

05 червня 2019 р.

Київ

№ 391-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого листами Коростенської міської ради від 20.09.2018 № 02-16-01/1490 (вх. № 8-01/11436 від 24.09.2018) та від 12.11.2018 № 02-16-01/1812 (вх. № 8-01/13908 від 16.11.2018), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 10.12.2018 № 06/306-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/70-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 500-26.15/70-18-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 08.05.2019 № 500-26.15/70-18-ДД/203-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листами від 20.09.2018 № 02-16-01/1490 (вх. № 8-01/11436 від 24.09.2018) та від 12.11.2018 № 02-16-01/1812 (вх. № 8-01/13908 від 16.11.2018) Коростенською міською радою відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 10.12.2018 № 06/306-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/70-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 10.12.2018 № 500-29/06-16577 направлено копію розпорядження на адресу Коростенської міської ради.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Коростенська міська рада (11500, м. Коростень, Житомирська обл., вул. Грушевського, 22, ідентифікаційний код юридичної особи 04053507).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Комунальне виробничо-господарське підприємство (11500, м. Коростень, Житомирська обл., вул. Грушевського, 22, ідентифікаційний код юридичної особи 03364889).

2.3. Мета (ціль) підтримки

Метою (ціллю) підтримки є сприяння окремим видам господарської діяльності.

2.4. Очікуваний результат

- (5) Забезпечення вчасного та якісного надання послуги із вивезення та захоронення твердих побутових відходів на території міста Коростеня.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (6) Комплексна Програма благоустрою та покращення стану довкілля міста Коростеня на 2018 – 2021 роки, затверджена рішенням 18 сесії Коростенської міської ради VII скликання від 30.11.2017 № 888 (зі змінами) (далі – Програма 1).
- (7) Програма розвитку житлово-комунального господарства міста Коростеня на 2017 – 2021 роки, затверджена рішенням 11 сесії Коростенської міської ради VII скликання від 22.12.2016 № 490 (зі змінами) (далі – Програма 2).

2.6. Форма підтримки

- (8) Поповнення статутного капіталу на придбання необхідної техніки, контейнерів, сміттевозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида.

2.7. Обсяг підтримки

- (9) Загальний обсяг підтримки – 16 400 000 грн.

З них:

Програма 1 – 12 200 тис. грн;

- на придбання контейнерів – 2 400 тис. грн;

- на придбання сміттевозів – 9 800 тис. грн.

Програма 2 – 4 200 тис. грн;

- на придбання трактора – 800,0 тис. грн;

- на придбання вантажного автомобіля-самоскида – 3 400 тис. грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (10) Відповідно до Програми 1 – з 01.01.2018 по 31.12.2021.

- (11) Відповідно до Програми 2 – з 01.01.2017 по 31.12.2021.

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (12) За інформацією, наданою Коростенською міською радою, обчислення витрат Комунального виробничо-господарського підприємства, а саме: придбання необхідної техніки, контейнерів, сміттевозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида,

пов'язане з наданням послуг у сфері поводження з побутовими відходами, встановлено об'єктивно та прозоро на підставі детального розрахунку витрат, необхідних для здійснення послуг.

- (13) Крім того, наведені витрати, які має компенсувати Коростенська міська рада, були ретельно перевірені Коростенською міською радою відповідно до чинного законодавства, чим встановлена їх обґрунтованість. Наведені в документах розрахунки Комунального виробничо-господарського підприємства здійснювалися на підставі фактичних витрат без урахування необхідності компенсувати витрати, які не належать до діяльності підприємства, пов'язаної з вивезенням твердих побутових відходів.
- (14) Коростенська міська рада при наданні державної допомоги у формі поповнення статутного капіталу на придбання необхідної техніки, контейнерів, сміттевозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида керується:
 - Законом України «Про місцеве самоврядування України»;
 - Законом України «Про благоустрій населених пунктів»;
 - Законом України «Про відходи»;
 - Програмою 1;
 - Програмою 2;
 - Статутом Комунального виробничо-господарського підприємства, затвердженим рішенням Коростенської міської ради від 24.05.2018 № 1059 (далі – Статут);
 - Договором на надання послуг з вивезення побутових відходів в м. Коростені від 23.03.2015 № 36 (далі – Договір).
- (15) Коростенською міською радою у рамках розгляду Справи надано обґрунтування витрат, на які використовується державна підтримка.
- (16) За інформацією, наданою Коростенською міською радою, Комунальне виробничо-господарське підприємство здійснює належне ведення розподілу доходів та витрат.
- (17) Комунальне виробничо-господарське підприємство не бере участі в інших тендерах на надання послуг із вивезення та захоронення твердих побутових відходів, що проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (18) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, до 2002 року вивезення твердих побутових відходів на території міста Коростеня здійснювало комунальне підприємство «Виробниче об'єднання житлово-комунального господарства», яке було у 2002 році реорганізовано в Комунальне виробничо-господарське підприємство. Із моменту свого створення й до цього часу підприємство здійснює вивезення твердих побутових відходів на території міста Коростеня. Пропозицій від інших суб'єктів господарювання щодо надання послуг із вивезення та захоронення твердих побутових відходів на території міста Коростеня до Виконавчого комітету міської ради не надходило.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (19) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або

загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (20) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (21) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Благоустрій як об'єкт державної допомоги

- (22) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (23) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
 - забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів;
 - організація місць відпочинку для населення.
- (24) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.
- (25) Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об'єктів благоустрою є, зокрема: покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон, доріжок, зелені насадження в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування; комплекси та об'єкти монументального мистецтва, декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади; малі архітектурні форми, будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків.

- (26) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.
- (27) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (28) Відповідно до пункту «и» статті 21 Закону України «Про відходи» органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ.
- (29) Крім того, державна підтримка буде використана виключно на безперебійне та якісне виконання заходів, які забезпечують підтримку в належному стані об'єктів благоустрою. Звернення від інших підприємств щодо можливості виконання відповідних робіт не отримувались.
- (30) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

4.3. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (31) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (32) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням ПЗЕІ, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (33) Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1141 від 27.12.2018, послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами відносяться до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

- (34) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (35) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди ПЗЕІ визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (36) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (37) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства, уповноважені надавати ПЗЕІ, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (38) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають ПЗЕІ, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (39) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють ПЗЕІ, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.

- (40) Пунктом 46 Повідомлення Комісії щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, що надається за надання ПЗЕІ (Офіційний вісник Європейського Союзу С 8/4 від 11.01.2012), передбачено, що за відсутності правил на рівні Європейського Союзу, якими б визначався обсяг ПЗЕІ, держави-члени мають широкий спектр повноважень щодо визначення ПЗЕІ та щодо надання компенсації суб'єкту господарювання, який надає такі послуги.
- (41) Зазначеним Повідомленням Комісії також закріплюються критерії, раніше викладені у Рішенні Суду ЄС у справі C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, в якому визначено умови, за яких компенсація за надання ПЗЕІ не становить державної допомоги.
- (42) Відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.
- (43) Враховуючи викладене, поводження з побутовими відходами пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.

4.4. Послуги у сфері поводження з побутовими відходами

- (44) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (45) Згідно зі статтею 1 цього ж Закону перевезення відходів – транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення.

- (46) Відповідно до пункту «а» абзацу другого статті 5 Закону України «Про відходи» до основних напрямів державної політики у сфері поводження з відходами належить забезпечення повного збирання і своєчасного знешкодження та видалення відходів, а також дотримання правил екологічної безпеки при поводженні з ними.
- (47) Згідно з пунктом «е» статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (48) Відповідно до пункту «д» статті 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки.
- (49) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів на певній території, здійснюють їх роздільне збирання.
- (50) Відповідно до частини третьої статті 35-1 Закону України «Про відходи» збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.
- (51) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» одним із принципів державної політики у сфері житлово-комунальних послуг є забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, на умовах самофінансування, досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво таких послуг.
- (52) Відповідно до пункту 2 Аналітичної записки Європейської комісії щодо інфраструктури у сфері поводження з відходами (далі – Аналітична записка), будівництво, модернізація або розширення інфраструктури у сфері поводження з відходами, що використовується на комерційній основі, є комерційною діяльністю. Отже, на державне фінансування такої інфраструктури поширюються правила державної допомоги.
- (53) Відповідно до пункту 3 Аналітичної записки, загальний економічний характер послуг поводження з відходами очевидний з того факту, що встановлені ринки для надання такого виду послуг у Європейському економічному просторі є прибутковими.
- (54) Відповідно до пункту 20 Аналітичної записки, забезпечення «універсальних» послуг поводження з відходами як для домашніх господарств, так і для підприємств може бути здійснено як ПЗЕІ. Існування економічних переваг на рівні оператора може бути виключено, якщо: (i) інфраструктурний проект є необхідним для надання послуг, які можуть розглядатися як справжні ПЗЕІ, для яких зобов'язання державної служби були чітко визначені; (ii) параметри компенсації були встановлені заздалегідь об'єктивно та прозоро; (iii) компенсація виплачується виключно на чисті витрати на надання ПЗЕІ з урахуванням розумного прибутку; і (iv) ПЗЕІ було призначено через процедуру

державних закупівель, яка забезпечує надання послуг за найменшою ціною для суспільства, або компенсація не перевищує того, що вимагатиме ефективна компанія, яка б діяла на такому ринку.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Щодо благоустрою територій

- (55) Відповідно до статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (56) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (57) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (58) Комунальне виробничо-господарське підприємство, якому надається державна підтримка у формі поповнення статутного капіталу на придбання сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів, є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (59) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.
- (60) Розподіл бюджетних коштів за напрямками здійснюється головним розпорядником бюджетних коштів з урахуванням поданих одержувачем бюджетних коштів обґрунтувань потреби в коштах і детальних розрахунків витрат, визначених на підставі норм та нормативів, чинних тарифів, штатної чисельності та умов оплати праці працівників.

- (61) Кошти, які надаються Комунальному виробничо-господарському підприємству, мають цільове призначення і не можуть бути профінансовані Державною казначейською службою на інші види господарської діяльності підприємства.
- (62) Отже, надання підтримки Комунальному виробничо-господарському підприємству на придбання сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів здійснюється за рахунок ресурсів держави у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (63) На підставі наведеного, а також інформації та документів, наданих у рамках розгляду Справи, отримувачем підтримки є Комунальне виробничо-господарське підприємство, яке засноване на комунальній власності територіальної громади міста Коростеня, в особі Коростенської міської ради.
- (64) Статутом Комунального виробничо-господарського підприємства передбачено, що метою діяльності підприємства є забезпечення своєчасного обслуговування населення та підприємств міста Коростеня в частині проведення заходів для підтримання належного технічно-експлуатаційного, санітарно-екологічного стану, проведення благоустрою міста.
- (65) Комунальному виробничо-господарському підприємству надається підтримка на придбання сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів, які є безкоштовними для всіх користувачів та обслуговують все населення.
- (66) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, до 2002 року вивезення твердих побутових відходів на території міста Коростеня здійснювало комунальне підприємство «Виробниче об'єднання житлово-комунального господарства», яке було у 2002 році реорганізовано в Комунальне виробничо-господарське підприємство. З моменту свого створення й до цього часу підприємство займається вивезенням твердих побутових відходів на території міста Коростеня. Пропозицій від інших суб'єктів господарювання щодо надання послуг із вивезення та захоронення твердих побутових відходів на території міста Коростеня до Виконавчого комітету міської ради не надходило.
- (67) Отже, враховуючи наведену інформацію, фінансова підтримка Комунальному виробничо-господарському підприємству, що передбачена Повідомленням, не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (68) Відповідно до статті 1 Закону однією з ознак державної допомоги є спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції допомогою, яка надається суб'єктові господарювання.
- (69) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами

господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок у свою чергу є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

- (70) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (71) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (72) Відповідно до інформації, отриманої від надавача, державна підтримка, яка надається Комунальному виробничо-господарському підприємству, а саме на придбання сміттєприймальних контейнерів, не буде використовуватись для надання платних послуг.
- (73) Відповідно до інформації, наданої в рамках розгляду Справи, обсяг комерційної діяльності Комунального виробничо-господарського підприємства становить 4 відсотки, а саме ритуальних послуг.
- (74) Комунальне виробничо-господарське підприємство не бере участі в інших тендерах на надання послуг із вивезення та захоронення твердих побутових відходів, що проводиться за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (75) За інформацією, наданої в рамках розгляду Справи, Комунальне виробничо-господарське підприємство здійснює ведення окремих рахунків та належний розподіл доходів та витрат, які надходять з бюджету та від комерційної діяльності.
- (76) Отже, враховуючи пункт 3 частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», зазначені сміттєприймальні контейнери є спорудами збирання й вивезення відходів як елементи об'єктів благоустрою.
- (77) Послуги Комунального виробничо-господарського підприємства, яке створено з метою реалізації самоврядних повноважень (функцій) органів місцевого самоврядування із забезпечення виконання місцевих програм щодо придбання сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів, надаються населенню безкоштовно, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі у господарському обороті, а отже, не спотворюють та не можуть спотворити економічну конкуренцію.
Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що на сьогодні Коростенська міська рада скористалася своїм правом та створила Комунальне виробничо-господарське підприємство відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності.

- (78) Як наслідок, підтримка у формі поповнення статутного капіталу Комунального виробничо-господарського підприємства щодо придбання сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів, що виділяється на підставі комплексної Програми благоустрою та покращення стану довкілля міста Коростеня на 2018 – 2021 роки, затвердженої рішенням 18 сесії Коростенської міської ради VII скликання від 30.11.2017 № 888 (зі змінами) на період з 01.01.2018 по 31.12.2021 у сумі 2 400 тис. грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (79) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції», а відтак не виключають можливості спотворення економічної конкуренції.
- (80) Разом з тим слід зазначити, що:
- державне фінансування Комунального виробничо-господарського підприємства повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із придбанням сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів та в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
 - використання коштів державної підтримки Комунальним виробничо-господарським підприємством на здійснення комерційної діяльності може містити ознаки державної допомоги;
 - надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки, окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

5.2. Щодо послуг, які становлять загальний економічний інтерес

- (81) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (82) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуги у сфері поводження з побутовими відходами, які надає Комунальне виробничо-господарське підприємство, належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (83) Зобов'язання Комунального виробничо-господарського підприємства з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про відходи», Статутом та Договором, в якому чітко окреслено територію, яку обслуговує підприємство, перелік розміщених у межах території об'єктів утворення побутових відходів.
- (84) Відповідно до Договору, замовник зобов'язується прийняти в установленому порядку рішення щодо встановлення чи коригування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів у розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат відповідно до розрахунків, поданих виконавцем.

- (85) Разом з тим Комунальне виробничо-господарське підприємство подає Коростенській міській раді до 20 числа місяця, що настає за звітним кварталом, звіт про стан надання послуг із вивезення побутових відходів.
- (86) Виходячи з інформації, що міститься в додаткових документах, наданих разом із Повідомленням, фінансових ресурсів із міського бюджету на покриття фактичних витрат Комунального виробничо-господарського підприємства (заробітна плата, податки тощо) не передбачено, підприємство є самоокупним. Проте прибуток, отриманий підприємством від надання споживачам послуг із вивезення та захоронення твердих побутових відходів, та встановлений тариф на ці послуги не дозволяє збільшувати та оновлювати наявний парк спеціальної техніки та обладнання, який у своїй більшості знаходиться в незадовільному технічному стані. У випадку поломок, виходу з ладу техніки порушуються графіки вивезення побутових відходів, що призводить до погіршення санітарного стану території міста.
- (87) Виходячи з інформації, що міститься в додаткових документах до Повідомлення та документах, отриманих у рамках розгляду Справи, обчислення витрат Комунального виробничо-господарського підприємства (придбання необхідної техніки, сміттевозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида), пов'язаних із наданням послуг у сфері поводження з побутовими відходами, встановлено об'єктивно та прозоро на підставі детального розрахунку витрат, необхідних для здійснення послуг.
- (88) За інформацією, наданою Коростенською міською радою, обчислення витрат Комунального виробничо-господарського підприємства, а саме: придбання необхідної техніки, сміттевозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида, пов'язане із наданням послуг у сфері поводження з побутовими відходами, встановлено об'єктивно та прозоро на підставі детального розрахунку витрат, необхідних для здійснення послуг.
- (89) Крім того, наведені витрати, які має компенсувати Коростенська міська рада, були ретельно перевірені Коростенською міською радою відповідно до чинного законодавства, чим встановлена їх обґрунтованість. Наведені в документах розрахунки Комунального виробничо-господарського підприємства розраховувались на підставі фактичних витрат без урахування необхідності компенсувати витрати, які не належать до діяльності підприємства, пов'язаної з вивезенням твердих побутових відходів.
- (90) Відповідно до рішення Коростенської міської ради від 05.11.2014 № 456 Комунальне виробничо-господарське підприємство було обрано на конкурсних засадах. Так, підприємство визначено переможцем у конкурсі на здійснення послуг із вивезення та захоронення побутових відходів.
- (91) Рішенням Виконавчого комітету Коростенської міської ради від 20.01.2016 № 12 було встановлено для Комунального виробничо-господарського підприємства тариф на послуги із вивезення та захоронення побутових відходів. Однак до вказаного тарифу на послуги із вивезення та захоронення побутових відходів включено складову витрат на оренду двох сміттевозів.
- (92) Разом з тим Коростенська міська рада у рамках розгляду Справи повідомила, що Комунальне виробничо-господарське підприємство звернулося до Виконавчого комітету Коростенської міської ради з проханням переглянути та затвердити нові тарифи на вивезення та захоронення побутових відходів, у яких складова витрат на

оренду двох сміттевозів виключена зі складу нових тарифів, оскільки відповідно до Програми 2 планується закупка нових сміттевозів.

- (93) Комунальне виробничо-господарське підприємство не бере участі в інших тендерах на надання послуг із вивезення та захоронення твердих побутових відходів, що проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (94) Отже, з урахуванням норм законодавства ЄС, витрати, що пов'язані із забезпеченням необхідного обладнання для надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами, належать до витрат, пов'язаних із послугами загального економічного інтересу.
- (95) На подання про попередні висновки від 08.05.2019 № 500-26.15/70-18-ДД/203-спр Коростенська міська рада листом від 16.05.2019 № 02-16-01/680 (вх. № 5-01/5727 від 16.05.2019) повідомила, що не має зауважень та заперечень.
- (96) Підсумовуючи викладене, підтримка у формі поповнення статутного капіталу на придбання необхідної техніки, сміттевозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида, що виділяється Комунальному виробничо-господарському підприємству на підставі Програми 2 у сумі 14 000 тис. грн, належить до підтримки, пов'язаної з послугами у сфері поводження з побутовими відходами, які є послугами загального економічного інтересу, а тому **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», якщо будуть внесені зміни до умов її надання шляхом:
- виключення із складу тарифу на вивезення та захоронення побутових відходів складової витрат на оренду двох сміттевозів;
 - опису механізму компенсації та параметрів для розрахунку, перегляду компенсації за надання послуг поводження з побутовими відходами, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, опису механізму розрахунку кількості спеціалізованої техніки, потрібної для надання послуг поводження з побутовими відходами;
 - опису заходів щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;
 - працівники, які задіяні в комерційній та некомерційній діяльності підприємства, мають знаходитися в окремих підрозділах штатного розкладу підприємства та отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування, якщо як у комерційній, так і в некомерційній діяльності задіяні одні й ті ж самі працівники, у такому випадку має бути забезпечення ведення обліку робочого часу, протягом якого кожен із таких працівників був задіяний у комерційній та некомерційній діяльності підприємства, зазначені працівники мають отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування пропорційно часу, протягом якого вони були задіяні в різних видах діяльності підприємства;
 - надавач державної підтримки має забезпечити контроль, щоб товари, роботи та послуги, закуплені за рахунок ресурсів держави, не використовувалися для комерційної діяльності підприємства.
- (97) Разом з тим слід зазначити, що:
- використання коштів державної підтримки Комунальним виробничо-господарським підприємством на здійснення комерційної діяльності може містити ознаки державної допомоги.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, за результатами опрацювання всіх обставин справи Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що:

1. Підтримка у формі поповнення статутного капіталу на придбання сміттєприймальних контейнерів для забезпечення збору твердих побутових відходів, що виділяється на підставі комплексної Програми благоустрою та покращення стану довкілля міста Коростеня на 2018 – 2021 роки, затвердженої рішенням 18 сесії Коростенської міської ради VII скликання від 30.11.2017 № 888 (зі змінами), Комунальному виробничо-господарському підприємству на період з 01.01.2018 по 31.12.2021 у сумі 2 400 тис. гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Підтримка у формі поповнення статутного капіталу на придбання необхідної техніки, сміттєвозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида, що виділяється на підставі Програми розвитку житлово-комунального господарства міста Коростеня на 2017 – 2021 роки, затвердженої рішенням 11 сесії Коростенської міської ради VII скликання від 22.12.2016 № 490 (зі змінами), Комунальному виробничо-господарському підприємству на період з 01.01.2017 по 31.12.2021 у сумі 14 000 тис. гривень, **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», якщо будуть внесені зміни до умов її надання шляхом:

- виключення із складу тарифу на вивезення та захоронення побутових відходів складової витрат на оренду двох сміттєвозів;
- опису механізму компенсації та параметрів для розрахунку та перегляду компенсації за надання послуг поводження з побутовими відходами, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, також опису механізму розрахунку кількості спеціалізованої техніки, потрібної для надання послуг поводження з побутовими відходами;
- опису заходів щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;
- забезпечити повернення придбаної необхідної техніки, сміттєвозів, трактора та вантажного автомобіля-самоскида Коростенській міській раді, після закінчення терміну дії договору від 23.03.2015 № 36;
- працівники, які задіяні в комерційній та некомерційній діяльності підприємства, мають знаходитися в окремих підрозділах штатного розкладу підприємства та отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування, якщо як у комерційній так, і в некомерційній діяльності задіяні одні й ті ж самі працівники. У такому випадку має бути забезпечення ведення обліку робочого часу, протягом якого кожен із таких працівників був задіяний у комерційній та некомерційній діяльності підприємства, зазначені працівники мають отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування пропорційно часу, протягом якого вони були задіяні в різних видах діяльності підприємства;
- Коростенська міська рада має забезпечити контроль щодо запобігання використанню товарів, робіт та послуг, закуплених за рахунок ресурсів держави, для здійснення комерційної діяльності підприємства.

3. Коростенська міська рада зобов'язана поінформувати Антимонопольний комітет України про внесені зміни до умов надання підтримки протягом **одного року** з дня отримання рішення за результатами розгляду повідомлення про державну допомогу, надісланого листами Коростенської міської ради від 20.09.2018 № 02-16-01/1490 (вх. № 8-01/11436 від 24.09.2018) та від 12.11.2018 № 02-16-01/1812 (вх. № 8-01/13908 від 16.11.2018) стосовно державної підтримки Комунальному виробничо-господарському підприємству.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

В. о. Голови Комітету

М. НІЖНИК